

Lever på 277 måder

Brandgod roman med et selvbiografisk afsæt og fagligt tilsnit. En levertransplantation er omdrejningspunktet i en klog bog om identitet og eksistens.

Den havde stået et lille stykke tid på redaktionens hylde med indkomne bøger og fristet med en postjækkerød ryg og en ultrakort titel: "Lever". Substantiv eller verbum? Det er en pointe.

Forfatteren er den mig ukendte tysker David Wagner, og når man på omslaget læser, at romanens omdrejningspunkt er organtransplantation, gør man sig dystre tanker. Om man orker? Men "Sikke en bog! Stor kunst", citeres Die Welt for på omslaget. "Forårets litterære begivenhed", mener Frankfurter Allgemeine. Bogen har vundet flere internationale litterære priser, det pirrer nysgerrigheden. Og Gyldendal har altså fundet den værd at oversætte.

Læsningen overbeviser så sandelig også. Der er masser for psykologer og andre at komme efter. Den selvbiografisk inspirerede roman er akademisk uden at være snæver og har bud til alle med appetit på eksistens.

Optegnelser fra sygesengen

Romanens jeg, en mand sidst i trediveerne, fører optegnelser, 277 i alt, de fleste korte, nedfælder sine tanker i forbindelse med en række indlæggelser. Han har siden drengeårene været alvorligt leversyg, i livstruende grad, men får en donorlever og et liv forærende. Lever og lever.

Mange af optegnelserne zoomer ind på hospitalslivet, på rutinerne her, går tæt på den syges organisme og de medicinske processer, han kender ud og ind. Det er lægebogens univers, ind imellem også sprogligt, som tjener til at vise jegets distancerede forhold til sin krop. Den har han for længst overgivet lægerne, selv om den jo er hans.

I de mange måneder, hans indlæggelser strækker sig over, tillader rutiner, ventetid og kedsomhed hans øjne og tanker at gå på flugt, at se, registrere og analysere, hvad vi normalt overser: Tre læger på stuegang, anonyme, uniformerede – men de har

forskellige sko på! Et glimt af individet. Ubetydeligheder, som i hans ekstreme liv mister deres banalitet.

Andre optegnelser går i helt andre retninger, erindringsbilleder, således at hans fortid stykkevis bliver sat sammen: opvæksten, forældrene, rejser og udlandsophold, politisk engagement, kærester og elskerinder. Det har ikke handlet om en syg lever hele vejen igennem, og der er charmerende kulør på sanseligheden – selv om den er erindret fra sygesengen.

Hvem er jeg?

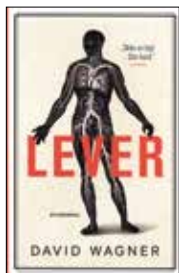
Det gyldne spørgsmål: Hvem er jeg? får en ekstra dimension, når det stilles af en person, der bærer en andens organ. Hvor identiteten sidder, er ikke så nemt besvaret. Jeg'et fører interessante imaginære dialoger med sin donor: "Rent genotypisk er jeg altså ikke længere den, jeg var, jeg er nu også den, der har givet mig den, altså dig. Den biokemi, der skaber min bevidsthed, er blevet en anden. Jeg tror, den er din."

Tankerne om donor fylder. Hvem er han eller hun? Hvilken død fik han eller hun? Og skåret helt ind til benet fylder nødvendigheden af, at en anden har måttet dø, for at han kan leve.

Men der er til overflod lag over og under dette: Skylder han nu en særlig taknemmelighed for livet, fordi en anden har ofret sit? Kan han tillade sig at sløse med sit liv og sit helbred? Taget i betragtning, at han gennem romanen kredser om selvmordet som en mulighed for at få fred for sygdommen, altså 'den nemme løsning', er bolden givet op til gode spekulationer.

Spekulativ er romanen alligevel ikke, men blot begavet og indsigtfuld. Som læser lytter man til en person, der intelligent kæder psyke og soma sammen. Ikke alene er der tale om en velskrevet tekst, men om en original formidling, kunstnerisk overbevisende. Hold øje med den røde bogryg, og grib så bogen. ■

Jørgen Carl, redaktør



BOGDATA

David Wagner: "Lever". Gyldendal, 2014. 259 sider. 300 kr. indbundet.